

ק"פ (תל אביב) 5518-01-25 - ניצן ברמלי נ' אלחנן מויאל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ק"פ 5518-01-25 ברמלי נ' מויאל

לפני כבוד השופט, סגן הנשיאה אור ממון

הקובל: ניצן ברמלי
נגד ע"י ב"כ עו"ד ציון מלכה

הנקבל: אלחנן מויאל ע"י ב"כ עו"ד תומר אגזדה
החלטה בבקשת הנקבל לפסיקת פיצוי לפי סעיף 80 לחוק העונשין

הערה מקדימה: כל ההדגשות בהחלטה זו אינן במקור, אלא אם נאמר אחרת במפורש.

הבקשה וטענות הצדדים

1. בפני בקשה שהגיש הנקבל לפסיקת פיצויים לפי סעיף 80 לחוק העונשין תשל"ז 1977- (להלן: **החוק**), וזאת לאחר שנקבע על ידי בהכרעת דין מנומקת שהינו זכאי בדין.
2. ב"כ הנקבל סבור שיש מקום לפסוק לנקבל פיצוי בגין ימי עבודה שהפסיד הנקבל בשל ניהול ההליך. הוא העריך את יום עבודתו של הנקבל בכ- 500 ש, ועתר לפסוק לו את ימי הדיונים שהתקיימו ועוד פגישה אחת שקיים עם ב"כ. וכן סבר שיש לפסוק לו שכר טרחה בהתאם לתקנות. לדברי ב"כ הנקבל, אף שהוא יוצג בהליך על ידי הסנגוריה הציבורית, הוא שילם אגרה וכן הפנה בעניין זה לק"פ 30157-01-14.
3. ב"כ הנקבל טען שהקובלנה הוגשה ללא ביסוס ראיתי והיא "באה לשמש כמנוף לחץ על תביעה אזרחית שהוגשה במקביל. המשיב בחר לעשות שימוש במוסד הקובלנה הפלילית שלא לשמו הוא נועד. דבר זה יש להשליך גם על גובה הפיצוי".
4. ב"כ הנקבל השיב לטענה, כשלטעמו הקובלנה הוגשה כדין מתוך תשתית עובדתית ומשפטית מספקת, והיתה מבוססת דיה. לדבריו, על אף שהנקבל זוכה אין ללמד שהקובלנה הוגשה שלא כדין או בחוסר תום לב. וכי הקובלנה הוגשה "לאחר שהרשויות והמשטרה לא פעלו על מנת לתת מענה לאזרח נורמטיבי שבוצעו כלפיו עוולות ומעשים פליליים".
5. ב"כ הנקבל הוסיף, שהקובל בחר שלא לערער על הכרעת הדין משיקולים אישיים,

לרבות שיקולי עלות כספית, ובן היתר לאחר שנודע לו שמחלקת הפיקוח של עיריית בני ברק מתכוונת להגיש נגד הנקבל כתב אישום בגין עבירות בנייה והפרת צווי הפסקת עבודה.

6. ב"כ הקובל סבור כי יש ליתן את הדעת להתנהלות המבקש שעשה הכל בכדי להאריך את ההליך ולבזבז זמנו של בית משפט והמשיב וב"כ וזאת מהסיבות:

א. בדיון הראשון המשיב וב"כ התייצבו אך בכניסה לבית המשפט נמסר שהדיון התבטל בשל העדר ייצוג של הנקבל. אשר ידע זאת מראש אך הודיע רק בדקה ה-90.

ב. בדיון נוסף, התייצב הנקבל ללא ייצוג. מסר שאין לו עו"ד, ומונה לו עו"ד וזאת למרות ש"אינו עומד בתנאים של מינוי סנגור ציבורי".

ג. בהליך אזרחי ידע המבקש לשכור לעצמו ייצוג פרטי, בעוד שבהליך הקובלנה סמך על בית המשפט שימנה לו סנגור ציבורי וזאת "תוך ניצול לרעה של ההליך". ובשל כך בזבזו דיונים לשווא, הקובל הפסיד ימי עבודה, ב"כ נאלץ לדחות ענייניו, ובזבזו זמן יקר של בית המשפט "בשל התנהלותו המכוונת של המבקש".

7. ב"כ הקובל סבור שלא רק שאין מקום לחייב את המשיב בהוצאות, אלא יש לראות במבקש כמי שאמור לשאת בהוצאות המשפט ובהוצאות ב"כ המשיב (פסקה 6 לתגובה).

8. ב"כ הקובל סבור, שלא היה מקום למנות למבקש סנגור ציבורי, ושפיצוי לפי סעיף 80 ניתן בפסיקה רק במקרים חריגים של חוסר סבירות קיצוני בהגשת כתב אישום. וכי המקרה כאן אינו נמנה על אותם מקרים. ובפרט שהמשיב "נאלץ לשאת בהוצאות גדולות של ניהול ההליך".

9. ב"כ הקובל סבור שבקשה, בהתאם לתקנה 9, יש להגיש בדרך של המרצה.

דיון והכרעה

כבר אומר שהחלטתי לקבל הבקשה ולהורות לקובל לפצות הנקבל.

המסגרת הנורמטיבית

10. סעיף 80 (א) לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שייראה לבית המשפט; **במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.**"

11. במקרה שבפני דומה שמתקיימים שני התנאים הקבועים בסעיף, וכי לא היה יסוד להאשמה וגם קיימות נסיבות אחרות המצדיקות הטלת פיצוי.

התקיימות תנאי סעיף 80 לחוק

12. הנקבל והקובל הינם שכנים, וקיים ביניהם "סכסוך" משפטי פעיל בשל טענת הקובל שהנקבל ביצע בניה שאינה חוקית. ואולם בירור נסיבות הבניה הלא חוקית לא התנהל במסגרת כתב הקובלנה, אלא שהיא עסקה בשני אישומים.

הראשון, אירוע איומים שארע לכאורה ביום 21.9.24 שעה 19:00. והשני, התקנת מצלמה אשר מצלמת לכאורה את המרחב הפרטי של הקובל. ובגין כך יוחסה עבירה של פגיעה בפרטיות בניגוד לחוק הגנת הפרטיות התשמ"א - 1981.

13. בהכרעת הדין, פירטתי בהרחבה את הקושי הניכר שעלה מגרסת הקובל ומראיותיו, לא אחזור על הדברים כעת, אך אציין, כי באשר לאישום הראשון, מלכתחילה ראיות הקובל בוססו על עדות יחידה, היא עדותו שלו, כאשר מדובר בעדות שלא נתתי בה אמון, כאשר היו פערים משמעותיים בין העדות שמסר הקובל אפילו אל מול כתב הקובלנה מטעמו, הקובל מסר גרסאות כבושות, לא סיפק ראיה מרכזית והכרחית, וגרסתו היתה רצופה אי דיוקים, חוסר הגיון פנימי וחיצוני, ניסיונות שווא להשחרת הנקבל והעצמת הטענות נגד הנקבל תוך ניסיון לשוות להתנהגותו של הנקבל נופך פלילי.

גם באשר לאישום השני מצאתי קושי משמעותי, כאשר הראיה היחידה שסיפק הקובל בהיבט זה היא תמונה, שממנה עולה באופן ברור שהיא אינה תומכת בנטען בכתב הקובלנה וכי המצלמה שנראית בה, לא מופנית לשטחו של הקובל.

14. מכך אני למד שלא היה "יסוד להאשמה" בעת שהוגשה הקובלנה.

15. אך בכך לא די, במהלך הליך ההוכחות התברר, כי האירועים נשוא האישום הראשון והשני אירעו לאחר אירוע קשה, שגובל לכאורה בעבירה פלילית, שביצע הקובל (או לכל הפחות מי מטעמו) ביום 19.9.24 - יומיים לפני המפגש נשוא האישום הראשון.

כפי שפרטתי בהכרעת הדין, ובהתאם לעדות עדת ההגנה (אשתו של הנקבל), עדות הנקבל עצמו, וסרטון שצולם על ידי אשת הנקבל והוגש בתיק (וכן ראיות תומכות נוספות שפורטו בהכרעת הדין) - יש ראיות משמעותיות שתומכות בכך שביום 19.9.24, הקובל (או מי מטעמו, למרות שאשת הנקבל זיהתה אותו בוודאות, וגם הסרטון תומך בזיהוי שכזה), גרם באופן חד צדדים נזקים למבנה של הנקבל.

16. בראי זה, התקיים המפגש בין הנקבל לקובל נשוא האישום הראשון, ובשל מעשי הקובל, אף הוצבה המצלמה באותו מקום, כדי לתעד עבירות דומות בעתיד.

17. בהכרעת הדין, אף קבעתי, כי התנהלות הקובל, והידיעה שנתפס בקלקלתו, כשהוא מבצע לכאורה אירוע פלילי של גרימת נזק לרכוש הנקבל, היא שהובילה לכך, שלאחר מפגש שבו הטיח בו הנקבל כי הוא יודע על התנהגותו, בחר הקובל לזמן משטרה, ולשוות לאירוע המפגש נופך פלילי מכיוונו של הקובל.

18. עוד קבעתי בהכרעת הדין, באשר לאישום השני, שאפילו הוכח היה שהמצלמה מצלמת חלק משטחו של הקובל (וכאמור הדבר לא הוכח), היתה לנקבל הגנה לפי סעיף 18 של חוק הגנת הפרטיות לביצוע הצילום וזאת לאור התנהלות הקובל.

19. מכל שפורט עולה, שלא רק שלא היה יסוד להאשמה במקרה שבפני, אלא שיש גם "נסיבות אחרות המצדיקות" הטלת פיצוי. כאשר הקובל במסגרת סכסוך "אזרחי", ביצע לכאורה מעשים פליליים, וכאשר הנקבל הגיב לאותם מעשים והטיח אותם בקובל במפגש שהיה ביניהם, ואף התקין מצלמה כדי להגן על רכושו מפני פגיעה נוספת - הקובל העליל עליו אישומים פליליים, גרם לכך שבוצעה חקירה על ידי המשטרה (אף שהתיק נסגר בלא הגשת כתב אישום), ואז גם החליט הקובל להגיש נגד הנקבל קובלנה פלילית וזאת תוך מה שנראה לכאורה ניצול לרעה של הליך הקובלנה במסגרת המאבק האזרחי שבין השניים.

טענות הקובל והמענה להן

20. ב"כ הקובל, במענה לבקשה, פרס טענותיו, וטען כנגד הנקבל שלא הסדיר ייצוג באופן מהיר, שבחר להיעזר בשירותי הסנגוריה הציבורית למרות שאינו זכאי להם ואף "תוך ניצול לרעה של ההליך", ואף הגדיל לטעון לבזבוז זמן של הקובל, ב"כ ובית המשפט ואפילו סבר שבשל כך יש להטיל על הנקבל את הוצאות ניהול ההליך של הקובל.

21. נדמה שמדובר בטענות שכמוהן כ"זעקת הקוזאק הנגזל", הקובל הוא שפתח ההליך, איש לא כפה עליו לעשות כן, הנקבל נגרר להליך שלא ברצונו, ובדיעבד וכפי שהראיתי, ללא יסוד סביר להאשמה.

22. כמי שנגרר להליך פלילי, על כל המשמעות שצופן בחובו הליך שכזה, זכאי הנקבל בדיון גם לייצוג, ובפרט לייצוג של הסנגוריה הציבורית.

23. בשל אלה, זכאי גם הנקבל לקבל הוצאות אם הוא עומד בתנאי החוק, ואין כל דרישה חוקית להגיש הבקשה בדרך של המרצת פתיחה כנטען על ידי ב"כ הקובל.

24. ב"כ הקובל סבור שבהתאם לפסיקה הנקבל זכאי לפיצוי לפי סעיף 80 רק במקרים חריגים של חוסר סבירות קיצוני בהגשת כתב אישום. לטעמי במקרה שבפני מתקיים חוסר סבירות קיצוני שכזה, אך מעבר לכך, יש לטעמי הבדל מהותי בין גוף תביעה מדינתית, שמגיש כתב אישום, ושבעקבות ההליך הנאשם יוצא זכאי ובין הליך של קובלנה פלילית.

25. בהיבט זה, אין אלא להפנות לדברים שכבר נקבעו בפסיקה, כך למשל בעפ"א (ת"א) 80159/02 דרור חוטר ישי נ' אייל ארד (פורסם בנבו):

"הסיבה המרכזית לצמצום סמכותו של בית המשפט בפסיקת פיצוי ו/או הוצאות לנאשם שזוכה נעוצה בצורך להבטיח את קיומה של תביעה חזקה אשר תוכל להלחם מלחמה יעילה בפשיעה הגואה, לחזק אותה ולא לרפות את ידיה. הותרת שיקול דעת רחב לרשויות התביעה להעמיד לדין נאשמים הנחשדים במעשה עבירה הינה תנאי בל יעבור לקיומה של מדינת חוק חרף המחיר המשתלם לעתים במקרים בהם מופעל שיקול דעת זה בשוגג. יש להבטיח כי התביעה לא תרתע מהגשת כתב אישום מקום שיש בידיה די ראיות לביסוסו

רק מחמת החשש מפני חיובה בפיצוי במקרה של זיכוי.

ובהמשך ההחלטה:

"שיקולים כבדי משקל אלו אינם רלוונטיים כלל וכלל כאשר עסקינן בקובלנה פלילית פרטית, אשר מטבע הדברים תחומה מוגבל ומשתרע על מישור צר של שני גורמים פרטיים, ללא כל זיקה לאינטרס הציבורי בדבר העמדת עבריינים לדין.

קובלנה פרטית דומה יותר להליך תובענה אזרחית מאשר להליך פלילי, ותלויה היא ברצונו של הקובל בלבד, ללא התניה מוקדמת לקיומו של חומר חקירה ו/או לקיומן של ראיות אשר יש בהן כדי לבסס לכאורה כתב אישום. ברצותו - יגישנה, וברצותו - ימנע מהגשתה.

כאשר התביעה הכללית מגישה כתב אישום, חזקה עליה שבחנה קודם לכן את חומר הראיות המצוי בתיק החקירה, והגיעה לכדי מסקנה כי חומר הגלם, אף שטרם עבר את כור ההיתוך של מבחני הקבילות, הרלוונטיות והחקירה הנגדית - יש בו כדי לבסס אשמה. **לא כך הדבר בקובלנה פלילית פרטית, לגביה לא קיימת כל חזקת תקינות, שהרי לא ניתן לדעת מראש באם עסקינן בתלונה מבוססת, או שמא המדובר בתלונת סרק משוללת יסוד שמקורה בגחמה בלבד ואשר הוגשה לצורכי קנטרנות גרידא. מטבע הדברים, קיים החשש לניצול לרעה של הזכות הדיונית להגשת קובלנות סרק, ללא סנקציה בצידה.**

הדעת איננה סובלת השלמה עם מצב לפיו חוסה הליך הגשת הקובלנה הפרטית במעין חיסיון המגן עליו מפני פסיקת הוצאות המצוי דווקא בד' אמות הסעיף שנועד לפצות נאשם בגין מאסרו ובגין הוצאותיו לאחר שיצא זכאי בדין.

26. דברים דומים נקבעו גם בעק"פ (מחוזי חי') 51096-03-11 יורם וינמן נ' אוסנת זיו (פורסם בבב' נקבע):

"הבסיס לפסיקת ההוצאות הוא סעיף 80 לחוק העונשין. עם זאת, הרציונל שבבסיס הוראותיו של סעיף 80, שענינו איזון בין זכויות נאשם ובין החובה ליתן לתביעה מרחב של שיקול דעת הכולל גם את האפשרות לשגות בהחלטות, אינו חל על הליך של קובלנה".

ובהמשך אותה החלטה:

"בהתאם, סבורים אנו, כי בפסיקת הוצאות בהליך של קובלנה פלילית יש לאמץ את עקרונות המשפט האזרחי החל על פסיקת הוצאות משפט שבבסיסם ההגנה על זכותו הקניינית של מי שאולץ להתדיין ונמצא כי לא היה בסיס להליך אליו נגרר ובגינו הוציא הוצאותיו. עוד יש להחיל את הכלל כי רק במקרים חריגים בהם נפלה טעות משפטית או פגם בשיקול הדעת בעת פסיקת הוצאות יתערב בית המשפט הדין בערעור בסכום ההוצאות שנפסק".

גובה הפיצוי

27. למרות אמירות ברורות אלה, והרציונאל מאחוריהן, עדיין ניתנת "הקלה" מסוימת, לקובלים שנפסק נגדם הוצאות לפי סעיף 80 לחוק, וזאת מכיוון שסכום הפיצוי בקובלנה פלילית הינו מוגבל בהתאם לחוק.

עמוד 5

28. כבר אומר, שהקלה הקיימת בחוק עצמו, יש לגביה רציונאל רב, ככל שמדובר בגוף תביעה מדינתית, אך היא פחות מובנת, לאור הרציונאלים שהובאו קודם לכן כאשר מדובר בקובל פרטי - טיעון נגד בעניין זה ראה בע"פ 70053/08 (מחוזי תל אביב) אור עד מהנדסים (1987) בע"מ ואח' נ' קבוצת לב אופיר בע"מ (מפורסם בנבו).

29. נדמה שיכולת מופחתת זו להטיל הוצאות על קובלים, היא שהולידה את האמירה בבג"ץ 1322/22 דיאנה כהן נ' מר שמואל מלמד (נבו 31.3.2022):

"אף האפשרות לחייב את הקובל לשלם לנאשם שזוכה את הוצאות הגנתו אינה מהווה הרתעה של ממש. השטח נותר אפוא פרוץ לגחמות של קובלים פרטיים, שבמקרים רבים משתמשים בכלי הקובלנה הפרטית על מנת להטריד או להטריל, ולהפעיל לחץ על הצד שכנגד."

30. בתקנות סדר הדין (פיצויים בשל מעצר או מאסר) תשמ"ב - 1982 (להלן: **התקנות**) נקבע בסעיף 9 (א):

"הסכום המרבי לתשלום הוצאות הגנתו של עצור או של נאשם לפי סעיף 32(א) לחוק סדר הדין הפלילי או לפי סעיף 80 לחוק העונשין, יהיה כמפורט בתוספת".

ככל שמדובר במי שלא נעצר או נאסר, גובה הפיצוי בתוספת הוא: הכנת תיק בסך 2,791 ₪ ועל כל ישיבה מעבר לישיבה ראשונה: 837 ₪ נוספים. סכומים אלה אינם כוללים מע"מ כדין - ראה סעיף 9 (ג) לתקנות.

31. בענייננו הנקבל נעזר אמנם בשירותיה של הסנגוריה הציבורית, אך במתן הפיצוי אני סבור שיש להוביל להפנמת "נזק" ו"עוול" שגרם הקובל לנקבל כתוצאה מניהול ההליך.

ואף אם את חלק מהנזק בפועל "ספגה" מדינת ישראל בכובעה כסנגוריה הציבורית, הרי שלקובל, כמי ש"גרם לנזק", אין זכות ליהנות מכך ו"להחצין" את הנזק שהוא גורם לאחרים. מנגד הקובל כן "יהנה" כאמור ממגבלת הסכום כמופיע בתקנות לאור לשון החוק המפורשת - שהרי ללא מגבלה זו, סביר להניח שהיה מוטל עליו לשאת בסכום פיצוי גבוה בהרבה מזה שבכוונתי לפסוק בשל אותה מגבלה.

32. בתיק התקיימו 4 ישיבות כלומר: $5302 = 2791 + 3 * 837$, ובתוספת מע"מ כחוק: 6256 ₪.

33. על כן אני מורה שהקובל ישלם לנקבל הוצאות בסך 6,256 ₪ וזאת עד ליום 1.1.26. שאם לא ישולם עד למועד זה הסכום ישא ריבית והפרשי הצמדה מהיום ועד ליום התשלום בפועל.

מזכירות תעביר ההחלטה לצדדים.

בהתאם לסעיף 80 (ג) לחוק העונשין - זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתל אביב בתוך 45 יום מהיום.

ניתנה היום, כ"א חשוון תשפ"ו, 12 נובמבר 2025, בהעדר הצדדים.